

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

OEI! MOLIÈRE! OEI!

(vrij naar “Les Femmes Savantes” van Molière)

Vrolijk wagenspel

door

Arlette Wellens

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2016
Nr. 1246

PERSONAGES

(6 dames - 7 heren)

Jean Baptiste Molière
 Een tolk
 Philaminte, vrouw des huizes
 Henriette, haar jongste dochter
 Armande, haar oudste dochter
 Clitandre, de 'amant' van Henriette
 Chrysale, heer des huizes
 Martine, de meid
 Lépine, de knecht
 Bélise, zuster van Chrysale
 Trissotin, een 'bon esprit'
 Vadius, een 'savant'
 Le notaire (vrouw)

DECOR

Enkele eenvoudige zetstukken die "struiken" voorstellen, waarachter de acteurs de hele voorstelling volgen. Alle acteurs spelen voortdurend mee, ook als ze zich in deze struiken ophouden. Verder een tuinbank, een balustrade waarop men kan zitten en staan, een "sokkel" waarachter Molière staat.

MUZIEK

Bij de eerste voorstellingen werd gebruik gemaakt van musette, vb. les danses du tapis. Live accordeon kan natuurlijk ook. Voor het tweede tafereel (het tuinfeest) werd de melodie La Raspa, gebruikt.

KOSTUUMS

Op bestaande kledingstukken met crêpepapier de typische kragen, manchetten, versieringen van Molières tijd - alles in wit-blauw-rood.(zwart) Molière droeg een pruik gemaakt van gouden lintjes - pakjeslint over de schaar gehaald. De geleerde dames en heren idem. De tolk heeft hedendaagse kledij.

GRIME

Philaminte, Armande, Bélise, Trissotin, Vadius, Molière: witte gezichten met felrode lippen, wangen en tâche de beauté.

Scène 1 De voorstelling.

(Molière komt op, schikt nog wat in het decor en richt zich dan plechtig tot het publiek:)

MOLIERE : Messieurs, Mesdames, Mesdemoiselles. Excuses-nous pour le retard. *(Hij ziet dat het publiek hem niet verstaat en roept.)* Interprète! Interprète!

(De tolk komt aanhollen - luistert even, maar beslist dan haar eigen verhaal te vertellen terwijl Molière verder ratelt tegen het publiek aan courkant. De jardinkant is voor de tolk.)

MOLIERE : Je suis sûr que vous m'avez reconnu. Mon nom est Jean Baptiste Poquelin et j'ai vécu en France au 17ième siècle. J'ai pris le nom de Molière. A Paris, j'ai joué devant le roi. Ma troupe a pris le nom de 'Troupe de Monsieur'. J'ai écrit: Les Précieuses Ridicule, L'école des Maris, L'école des Femmes, Tartuffe, Le Misanthrope, Le Médecin malgré lui, L'avare, Le Bourgeois Gentilhomme, Les Fourberies de Scapin, Les femmes savantes, Le malade imaginaire...

TOLK : Het is tien tegen één dat dit stuk niet iedereen zal bevallen. Sommigen komen hier om te lachen, anderen komen om een uiltje te vangen - en die mensen wil ik waarschuwen: wij maken een beetje lawaai, *(Lawaai uit de struiken, Molière reageert verontwaardigd en legt de acteurs het zwijgen op)* verwijt ons dus niet dat we jullie wakker houden. *(Hij toont het decor.)* Neem het ons niet kwalijk. Pardon. Wij hebben niet de middelen om het grootse paleis voor te stellen. Daarom durf ik met mijn 'troupe' een beroep doen op uw fantaisie. Dit hier is het paleis, ergens in Parijs. Dit hier is den hof, met struiken en lof. Dit is een bank, dat een marmeren balustrade.

En dit is Monsieur Jean Baptiste Molière, de schepper van deze personages.

(De tolk gaat jardin voor zitten. Molière cour voor- in zijn "standbeeld". De personages komen op, ze stellen zich voor en kleden zich verder aan.)

PHILAMINTE : *(jardin)* Ik ben Philaminte, de maîtresse van dit huis. *(Ze gaat bank midden zitten, heel elegant.)*

HENRIETTE : Ik ben Henriette en zij is mijn moeder. *(Ze gaat jardin op de bank naast Philaminte zitten.)*

ARMANDE : Armande, dochter van Philaminte. *(Ze gaat jardin op de bank naast Philaminte zitten.)*

CLITANDRE : *(Loopt naar Henriette)* Ik ben Clitandre. *(Hij wordt teruggefloten door Molière. Tegen publiek nu:)* Ik ben Clitandre. Ik kom uit de stad en ik ben de vriend van Henriette. *(Hij gaat naast Henriette zitten.)*

VADIUS : Vadius, en als ik blij ben geef ik iedereen een kus. *(Knielt voor de dames op de bank.)* Pour les dames on sait mon respect en tous lieux. Et si je rends hommage aux brillants de leurs yeux, de leur esprit aussi j'honore les lumières.

TOLK : *(geërgerd over de protserigheid van Vadius)*

En wat ik nu ga doen
Is kakken in de schoen
Om morgen in de soep te doen.

(Molière roept de tolk tot de orde.)

LEPINE : Ik ben Lépine, de knecht, ik doe hier al het werk. *(gaat cour achter staan)*

MARTINE : Hoi! Ik ben Martine en als ik hier het werk niet zou doen, dan zoudt ge wat zien. *(gaat bij Lépine staan)*

ONOTAIRE : Ik ben Madame le Notaire en ik ben zeer zakelijk. (*Zit op balustrade*)

TRISSOTIN : Ik ben Trissotin, en ik ben dichter. En als het niet donker is, dan is het natuurlijk lichter. (*Gaat op balustrade staan.*)

BELISE : Bélise, zus van mijn broer. (*cour bank*)

CHRYSALE : En ik ben Chrysale, heer en meester (*gekuch, misprijzen van de anderen*) van dit huis - EN de broer van mijn zus.

(*Bélise staat recht en zegt: Bélise.*)

Scène 2 Het tuinfeest

(*Tafereel einde scène 1 bevrozen. Molière steekt bordje op met: Intermède Ballet.*)

TOLK : De barbecue oftewel het tuinfeest.

MOLIERE : (*Klapt in de handen, nodigt uit*) Allez! Dansez!

(*Chrysale en Philaminte openen de dans, de anderen staan enthousiast recht.*)

MOLIERE : Changez!

TOLK : Veranderen!

(*Iedereen staat te springen om mee te doen. Ze zwaaien om de aandacht op zich te vestigen. Philaminte danst met Armande, Chrysale gaat, heel langzaam een andere partner zoeken, maar hij komt altijd te laat.*)

MOLIERE : Changez!

TOLK : Veranderen!

(Armande danst met Bélise, Philaminte met Vadius, Henriette met Trissotin. Molière spoort iedereen aan om sneller te dansen.)

MOLIERE : Allez! Changez!

TOLK : Veranderen!

(Iedereen danst - twee aan twee - in een kring. Chrysale danst in het midden. Na het snelle gedeelte fluit Molière. Alles valt stil, iedereen kijkt naar Molière. Dan jaagt Molière iedereen de struiken in. Hij zet zich opnieuw cour voor. Molière op met bordje "Acte 1".)

TOLK : Eerste bedrijf: Zal Henriette trouwen?

Scène 3 Henriette en Clitandre willen trouwen.

(Henriette en Clitandre zitten/ liggen cour midden in de struiken, alleen hun voeten/ benen zijn zichtbaar. Armande komt op van jardin voor, ze leest geboeid in een boek, ze loopt naar de bank, gaat - nog steeds lezend - cour op de bank zitten - gegiechel van Henriette, gelach van Clitandre. Armande werpt een boze blik in de struiken en schuift bij elke giechel meer naar jardinkant op de bank. Clitandre merkt haar op; hij zegt tegen Henriette (publiek hoeft dit niet te verstaan) "Armande is ons aan 't afluisteren, ik ga". Hij staat kordaat op, loopt naar jardin, groet Armande, keert zich naar 't publiek met een gebaar en mimiek van "Ai, die Armande, dat is me ook wat!" Hij gaat jardin voor af. Henriette strijkt haar kleren glad, plukt gras uit haar haar en gaat bij haar zus op de bank zitten. Armande staat geërgerd op en gaat naar midden voor.)

ARMANDE : Wat deed jij daar in de struiken?

HENRIETTE : *(Komt bij haar staan)* Ik?

ARMANDE : Ja, jij. Je hebt nog gras in je haar.

HENRIETTE : *(giechelend, vrolijk)* Oh ja zeg. *(Ze plukt gras uit haar haar)* Armande, ik ga trouwen!

ARMANDE : Henriette! Denk toch even na: Trouwen is zo alledaags, het huishouden doen is vervelend en dan... krijg je ook nog kinderen!

HENRIETTE : Ja, ik wil een man, een huishouden en kinderen, massa's kinderen.

ARMANDE : Zusje! Trouwen is goed voor gewone mensen, maar jij bent intelligent en...

HENRIETTE : *(onderbreekt haar)* Ik wil een man en hopen kinderen.

ARMANDE : Als je dan toch niet te genezen bent, mag ik dan misschien weten met wie jij wil trouwen? *Votre vissée au mois n'est pas mise à Clitandre?*

TOLK : Toch niet met Clitandre?

HENRIETTE : Et pourquoi pas?

ARMANDE : Pourquoi pas? Omdat iedereen weet dat Clitandre van mij houdt.

HENRIETTE : Oh ja? Dat zullen we hem dan eens vragen. *(Henriette loopt naar de struiken jardin, roept:)* Clitandre! *(Hij komt onmiddellijk. Henriette neemt zijn hand.)* Clitandre, van wie houd jij, van Armande of van mij?

CLITANDRE : Dat weet je best: ik hou alleen van jou. *(tegen Armande)* Armande, ik heb van jou gehouden, maar dat is voorbij, helemaal voorbij en dat heb ik toch duidelijk gezegd. Henriette en ik gaan trouwen.

ARMANDE : Dwaas gepraat! *(Armande draait zich om en verdwijnt cour voor. Clitandre en Henriette gaan op de bank zitten.)*

CLITANDRE : Ik ga direkt met je vader praten.

HENRIETTE : Nee, dat heeft geen zin. Het is maman die bij ons thuis de beslissingen treft. Papa doet wat zij zegt.

CLITANDRE : Madame Philaminte! Eigenlijk vind ik haar een beetje raar, ze doet altijd zo geleerd en cultureel. (*gegiechel van Henriette*) En hoe ze met die dwaze Trissotin dweept, dat is niet normaal.

HENRIETTE : Weet je, praat dan eerst met tante Bélise, die is lief. Oh, daar komt ze net aan!

(Bélise op. Als Henriette weggaat jardin, gaat ze met haar pa praten. Het publiek ziet ze praten, maar horen het niet. Ondertussen vindt het gesprekje tussen Bélise en Clitandre plaats. cour voor)

CLITANDRE : Madame, uw nichtje heeft me gevraagd om met u te praten. Wij willen trouwen - ziet u.

BELISE : Trouwen?

CLITANDRE : Ik zou u nu willen vragen om mijn liefde...

BELISE : Oh, liefde!

CLITANDRE : ... voor Henriette te steunen - of u een goed woordje voor ons zou willen doen - het is mijn enig verlangen.

BELISE : Oh! Verlangen!

CLITANDRE : ... om zo vlug mogelijk te trouwen.

BELISE : Oh! Trouwen!

CLITANDRE : (*luid*) ... of u hierover met Madame Philaminte wil praten.

BELISE : (*uit haar droom*) Pardon! Vous dites? (*Clitandre maakt een ongeduldig gebaar en blijft verdwaasd staan cour voor. Bélise zweeft richting jardin terwijl ze met een wijds gebaar:*) Au revoir, Clitandre! (*roept. Ze zet zich op de balustrade. Als Bélise zit, gaat Clitandre weg. (cour) Molière op met bordje: "Acte 2"*)

TOLK : Tweede bedrijf waarin Martine ontslagen wordt en nog veel meer...